

**Wyrok z dnia 6 sierpnia 1998 r.**

**III ZP 24/98**

**Sprawy z powództwa pracownika (byłego pracownika) przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Skarbu o nakazanie złożenia oświadczenia woli przenoszącego akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 118, poz. 561 ze zm.) oraz o roszczenia odszkodowawcze przeciwko Skarbowi Państwa lub pracodawcy (byłemu pracodawcy) związane z utratą prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, są sprawami z zakresu prawa pracy w rozumieniu art. 476 § 1 pkt 1 KPC, jako sprawy o roszczenia związane ze stosunkiem pracy.**

Przewodniczący SSN: Zbigniew Myszka, Sędziowie SN: Józef Iwulski (sprawozdawca), Andrzej Wasilewski.

Sąd Najwyższy, z udziałem prokuratora Prokuratury Krajowej Iwony Kaszczyszyn, po rozpoznaniu w dniu 6 sierpnia 1998 r. sprawy z powództwa Grzegorza D. przeciwko "K." Spółce Akcyjnej w K. o zapłatę, na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Końskich z dnia 6 lutego 1998 r. [...]

o d d a l i ł apelację.

### **U z a s a d n i e n i e**

Powód Grzegorz D. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej "K." SA w K. "akcji w odpowiedniej ilości" oraz o "przywrócenie terminu do złożenia pozwu". Na rozprawie w dniu 5 lutego 1998 r. powód sprecyzował żądanie, wnosząc o zasądzenie na jego rzecz kwoty 800 zł. Powód wywiódł, że był w okresie od 2 stycznia 1989 r. do 30 września 1992 r. pracownikiem Fabryki Urządzeń Odpylających i Wentylacyjnych "K." w K., która została przekształcona w spółkę akcyjną i został zwolniony z przyczyn ekonomicznych. W marcu 1997 r. Spółka przysłała powodowi zawiadomie-

nie, że nie nabył uprawnień do otrzymania nieodpłatnie akcji, gdyż nie przepracował w niej 10 lat. Dopiero pod koniec grudnia 1997 r. dowiedział się, że przysługiwało mu prawo do otrzymania nieodpłatnie akcji i źle zrozumiał treść pisma, według którego należało w odpowiednim czasie złożyć wniosek.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa zarzucając, że nie popełniła żadnych zaniedbań w procesie nieodpłatnego zbywania akcji uprawnionym pracownikom.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Końskich, wyrokiem z dnia 6 lutego 1998 r. [...] oddalił powództwo. Sąd Rejonowy ustalił, że powód był zatrudniony w Fabryce Urządzeń Odpylających i Wentylacyjnych "K." w K. w okresie od 2 stycznia 1989 r. do 30 września 1992 r. Umowę o pracę rozwiązano z przyczyn leżących po stronie pracodawcy. W dniu 29 października 1991 r. przekształcono przedsiębiorstwo państwowe, jakim był pracodawca powoda, w spółkę akcyjną. Ponieważ powód w dniu przekształcenia był pracownikiem strony pozwanej, to zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 118, poz. 561 ze zm.) był uprawniony do zakupu akcji od Skarbu Państwa. Jednak warunkiem tego nabycia było złożenie w terminie do 8 października 1997 r. oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji wraz z zaświadczeniem o okresie zatrudnienia w przedsiębiorstwie do dnia jego komercjalizacji. Brak takiego oświadczenia spowodował utratę prawa. Strona pozwana ogłosiła w prasie wezwanie do składania oświadczeń. Wysłała także listami poleconymi do wszystkich byłych pracowników kopie tego ogłoszenia, załączając jednocześnie wzór oświadczenia. Przesyłkę taką powód otrzymał. Wezwanie zawierało wszystkie niezbędne pouczenia. Powód w wyznaczonym terminie nie złożył stosownego oświadczenia. Strona pozwana sporządziła już listę osób uprawnionych i podzieliła akcje, które są w druku. Gdyby powód złożył stosowne oświadczenie to nabyłby prawo do 80 akcji wartości 800 zł. Sąd Rejonowy nie dopatrywał się w działaniach strony pozwanej żadnych uchybień i dlatego oddalił powództwo.

W apelacji od tego wyroku powód zarzucił niesłuszne oddalenie powództwa "o przyznanie równowartości pieniężnej z tytułu przysługujących akcji pracowniczych". Podniósł, że z przyczyn od niego niezależnych nie złożył wniosku o nabycie akcji. Korespondencja strony pozwanej została bowiem skierowana do rodziców po-

woda, którzy nie zawiadomili go o niej w odpowiednim terminie. Zdaniem powoda, "przedmiotem powództwa było uznanie prawa do przywrócenia terminu w sprawie nabycia akcji pracowniczych".

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach, rozpoznając apelację powoda, przedstawił Sądowi Najwyższemu zagadnienie prawne, sprowadzające się do pytania czy powództwo o wydanie akcji lub zapłatę ich równowartości jest sprawą z zakresu prawa pracy oraz czy w sprawie takiej legitymację bierną ma pracodawca czy Minister Skarbu Państwa. Sąd Wojewódzki podniósł, że istnieje wątpliwość czy powództwo o wydanie akcji lub zapłatę ich równowartości jest sprawą z zakresu prawa pracy czy też sprawą cywilną, rozpoznawaną przez wydział cywilny lub gospodarczy odpowiedniego sądu. Ustawa z dnia 30 sierpnia 1996 r. przyznaje uprawnienie do nieodpłatnego nabycia akcji różnym podmiotom. Przepis art. 2 ust. 5 ustawy wymienia jako uprawnionych także rolników i rybaków, spełniających określone warunki. Powszechna praktyka polega na wytaczaniu powództw o wydanie akcji lub zapłatę ich równowartości przeciwko pracodawcy lub byłemu pracodawcy, jako wynikających z łączącego (aktualnie lub poprzednio) strony stosunku pracy. Sąd Wojewódzki zauważył jednak, że właścicielem i dysponentem akcji sprywatyzowanego przedsiębiorstwa państwowego jest Skarb Państwa, a pracodawca wykonuje jedynie czynności techniczne w zakresie "rozprowadzania akcji, kwalifikowania osób uprawnionych do ich nieodpłatnego nabycia, obliczania ilości akcji przypadających na daną osobę". Jednakże niektórzy uprawnieni (rolnicy i rybacy) nigdy nie pozostawali w stosunku pracy z podmiotem przyznającym akcje. Sąd Wojewódzki uważa więc, że "byłoby zbędnym zróżnicowanie właściwości sądu w oparciu o to, czy stronę czynnie legitymowaną w sporze łączył z podmiotem zobowiązanym do wydania akcji stosunek pracy czy też stosunek o charakterze cywilnoprawnym". Zdaniem Sądu Wojewódzkiego o tym, czy roszczenie wynika ze stosunku pracy rozstrzyga materialnoprawna podstawa powództwa. W każdym przypadku stroną pozwaną jest pracodawca, "a jeśli inny podmiot to musi to wynikać wyraźnie z przepisu prawnego, że sprawy rozpoznaje sąd pracy". Sąd Wojewódzki skłania się do poglądu, że realizacji prawa do nieodpłatnego nabycia akcji uprawniony może domagać się tylko od Ministra Skarbu Państwa, a tym samym prawo to nie może być uznane za składnik stosunku pracy i jest "prawem z tytułu

komercjalizacji-prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego". Sąd Wojewódzki powziął wątpliwość także co do "właściwego określenia strony pozwanej w sprawie". Akcje sprywatyzowanego przedsiębiorstwa należą do Skarbu Państwa, a pracodawcy (byli pracodawcy) wykonują jedynie czynności techniczne związane z ich "rozprowadzaniem". Po rozdysponowaniu akcji, ich pozostałą część zwraca się Skarbowi Państwa. Sąd Wojewódzki zauważa, że "podmioty te (zakłady pracy, spółki) nie są już w posiadaniu akcji, dlatego też trudno byłoby mówić o ich występowaniu w sporze w charakterze pozwanych".

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedstawienie zagadnienia prawnego jest możliwe, jeśli dotyczy ono problemu wyłaniającego się w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym, a zagadnienie może dotyczyć tylko problemu niezbędnego do rozstrzygnięcia sprawy (por. np. wyrok z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNAPiUS 1997 nr 3, poz. 39 czy postanowienie z dnia 27 sierpnia 1996 r., III CZP 91/96, OSNC 1997 z. 1 poz. 9). W tym aspekcie należy stwierdzić, że zagadnienie prawne zostało przedstawione w zakresie zbyt szerokim oraz częściowo zbędnym dla rozstrzygnięcia sprawy. Przede wszystkim w sprawie powód dochodził jedynie zapłaty określonej kwoty pieniężnej stanowiącej "równowartość" przysługujących mu akcji. W zakresie roszczenia o "wydanie akcji" zagadnienie prawne wykracza poza zakres rozpoznania sprawy. Dotyczy to również kwestii ewentualnej legitymacji biernej Ministra Skarbu, skoro nie był on pozwany w przedmiotowej sprawie. Ewentualne wezwanie go do udziału w sprawie (art. 477 KPC w związku z art. 194 § 1 lub 3 KPC) było już w fazie postępowania apelacyjnego niemożliwe (art. 391 KPC). Zagadnienie prawne zostało więc przedstawione zbyt szeroko zarówno w aspekcie przedmiotowym, jak i podmiotowym. Sąd drugiej instancji nie wskazał też w żaden sposób, jakie znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy miała kwestia dotycząca charakteru rozpoznawanej sprawy (czy była to sprawa z zakresu prawa pracy). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem rozpoznanie w pierwszej instancji sprawy z zakresu prawa cywilnego przez sąd pracy w postępowaniu odrębnym przewidzianym dla spraw z zakresu prawa pracy (lub odwrotnie) nie powoduje nieważności postępowania, chyba że pogwałcone zos-

tały przepisy, z których naruszeniem ustawa wiąże skutek nieważności; nie jest ono też samo przez się uchybieniem procesowym mającym wpływ na wynik sprawy, chyba że naruszone zostały takie przepisy proceduralne, których pogwałcenie miało wpływ na wynik sprawy (uchwała z dnia 2 października 1986 r., III PZP 57/86, OSNCP 1987 z. 10, poz. 152). Ponieważ jednak problemy przedstawione przez Sąd drugiej instancji mają doniosłe znaczenie praktyczne, Sąd Najwyższy uznał za celowe przejęcie sprawy do rozpoznania.

Zgodnie z art. 36 ustawy z dnia z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 118, poz. 561 ze zm.) uprawnionym pracownikom przysługuje prawo do nieodpłatnego nabycia do 15% akcji spółki należących do Skarbu Państwa. Akcje zbywa się nieodpłatnie w grupach wyodrębnionych ze względu na okresy zatrudnienia uprawnionych pracowników w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym i w spółce powstałej w wyniku komercjalizacji tego przedsiębiorstwa. Prawo do nieodpłatnego nabycia do 15% akcji spółki należących do Skarbu Państwa przysługuje także rolnikom lub rybakom (art. 37 tej ustawy). Uprawnieni pracownicy oraz rolnicy lub rybacy mogą skorzystać z prawa do nabycia akcji nieodpłatnie, o ile w ciągu sześciu miesięcy od dnia wpisania spółki do rejestru złożą pisemne oświadczenie o zamiarze nabycia akcji. Niezłożenie oświadczenia w powyższym terminie powoduje utratę tego prawa. Prawo do nieodpłatnego nabycia akcji powstaje po upływie trzech miesięcy od dnia zbycia przez Skarb Państwa pierwszych akcji na zasadach ogólnych i wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia jego powstania (art. 38 ustawy). Zgodnie z delegacją z art. 36 ust. 5 ustawy Minister Skarbu Państwa określił w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady podziału uprawnionych pracowników na grupy i ustalenia liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz tryb nabywania akcji przez uprawnionych pracowników (rozporządzenie z dnia 3 kwietnia 1997 r., Dz.U. Nr 33, poz. 200). Uprawnieni pracownicy nabywają nieodpłatnie akcje Skarbu Państwa w równej liczbie w ramach grupy wyodrębnionej ze względu na łączny okres zatrudnienia w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym i w spółce powstałej w wyniku komercjalizacji tego przedsiębiorstwa państwowego (§ 1 tego rozporządzenia). Zaliczenie uprawnionych pracowników do grupy następuje na podstawie udokumentowanego okresu zatrudnienia, potwierdzonego zaświadczeniami wydanymi przez

komercjalizowane przedsiębiorstwo i spółkę powstałą w wyniku komercjalizacji tego przedsiębiorstwa (§ 2 ust. 2). Minister Skarbu Państwa niezwłocznie po sporządzeniu aktu komercjalizacji wzywa uprawnionych pracowników do składania oświadczeń. Wezwania dokonuje się przez ogłoszenie w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym i dzienniku lokalnym, a także przez wywieszenie ogłoszenia w siedzibie spółki i we wszystkich jej zakładach lub oddziałach (§ 3 rozporządzenia). Liczbę uprawnionych pracowników ustala się na podstawie oświadczeń o zamiarze nabycia akcji. Do oświadczenia o zamiarze nabycia akcji uprawniony pracownik powinien dołączyć zaświadczenie o okresie zatrudnienia w przedsiębiorstwie państwowym do dnia jego komercjalizacji (§ 4). Następnie związki zawodowe działające w spółce w porozumieniu z zarządem spółki określają liczbę akcji przypadających na każdą z wyodrębnionych grup. W spółkach, w których nie działają związki zawodowe, określenia liczby akcji przypadających na każdą z wyodrębnionych grup dokonują w porozumieniu z zarządem spółki członkowie rady nadzorczej wybrani przez pracowników (§ 5 rozporządzenia). Listy uprawnionych pracowników powinny być sporządzone przez spółkę i wywieszone w tym samym dniu w siedzibie spółki oraz we wszystkich jej oddziałach i zakładach (§ 6). Reklamacje dotyczące pominięcia uprawnionego na liście lub sprostowania danych dotyczących okresu zatrudnienia w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym można składać w sposób wskazany w wezwaniu (§ 7). W dniu zbycia pierwszych akcji na zasadach ogólnych Minister Skarbu Państwa ogłasza o przystąpieniu do nieodpłatnego zbywania akcji uprawnionym pracownikom. Ostateczna lista uprawnionych pracowników obejmuje wszystkie osoby, które złożyły w spółce w terminie wymaganym ustawą oświadczenie o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji wraz z zaświadczeniem o okresie zatrudnienia w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym (§ 8 rozporządzenia). Następnie Minister Skarbu Państwa zawiera w imieniu Skarbu Państwa z uprawnionym pracownikiem umowę nieodpłatnego zbycia akcji (§ 10 ust. 1 rozporządzenia).

Charakter uprawnień pracowniczych dotyczących nieodpłatnego nabycia akcji na podstawie wskazanych przepisów nie był jeszcze przedmiotem orzecznictwa Sądu Najwyższego (poprzedniej ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych - Dz.U. Nr 51, poz. 298 ze zm. - dotyczyła uchwała z dnia 17 października 1995 r., III CZP 144/95, OSNCP 1996 z. 2, poz. 25; wyrok z

dnia 9 kwietnia 1997 r., I PKN 38/96, OSNAPiUS 1998 nr 3, poz. 76, a przede wszystkim uchwała z dnia 6 lutego 1997 r., III ZP 14/96, OSNAPiUS 1997 nr 18, poz. 334). Mimo licznych publikacji dotyczących ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r., problemem charakteru roszczeń pracowników (byłych pracowników) dotyczących nieodpłatnego nabycia akcji zajął się szerzej tylko W. Sanetra w publikacji "Nieodpłatne nabycie akcji jako uprawnienie pracownicze" Prawo Pracy 1997 nr 7, s. 19-24.

Analizując charakter ewentualnych roszczeń związanych z nieodpłatnym nabyciem akcji należy stwierdzić przede wszystkim, że są one elementem szeroko rozumianego prawa cywilnego. Wynika to z istoty uprawnienia do nabycia akcji spółki prawa handlowego. Nie można więc w układzie stosunków prawnych między uprawnionymi a zobowiązanymi, dotyczących nieodpłatnego nabycia akcji, doszukiwać się elementów administracyjnoprawnych. Minister Skarbu Państwa w układzie tych stosunków występuje jako reprezentant właściciela, a nie jako organ administracji. Niewątpliwie na tle uprawnień pracowników (byłych pracowników) mogą powstać różnego rodzaju roszczenia. Ich charakter zależy przede wszystkim od podstawy faktycznej przedstawionej jako podstawa ewentualnych roszczeń dochodzonych w sądowym postępowaniu cywilnym. W postępowaniu tym bowiem do powoda należy określić żądania i jego podstawy faktycznej (art. 187 KPC). W zależności od tego, mogą być stosowane różne konstrukcje prawnej podstawy żądań, które decydują także o tym jaki podmiot będzie biernie legitymowany w sporze (przede wszystkim do powoda należy bowiem również wskazanie pozwanego). Katalog roszczeń jest oczywiście otwarty, a wobec tego nie jest możliwe ich dokładne określenie, a tym samym abstrakcyjne wskazanie jaki podmiot jest biernie legitymowany. Jedynie bowiem przy roszczeniach zmierzających do ukształtowania prawa lub stosunku prawnego prawo materialne określa ich rodzaje. W pierwszej kolejności możliwe jest powództwo o zobowiązanie do zbycia akcji. Jest to powództwo do nakazania złożenia oświadczenia woli przenoszącego akcje na rzecz uprawnionego podmiotu. Ponieważ zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego zbycie akcji następuje w drodze umowy zawartej między uprawnionym a Skarbem Państwa, to przy takim roszczeniu legitymację bierną ma wyłącznie Skarb Państwa, działający przez Ministra Skarbu. Tego rodzaju roszczenie może być skutecznie zrealizowane tylko w ter-

minach określonych w art. 38 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. Po upływie tych terminów uprawnienie (prawo) do nieodpłatnego nabycia akcji wygasa (następuje jego utrata). Terminy te są więc zawitymi terminami prawa materialnego i żaden przepis nie przewiduje możliwości ich przywracania. Żaden też przepis prawa materialnego nie przewiduje aby po wygaśnięciu tego prawa (jego utracie) przekształcało się ono w prawo do równowartości utraconych akcji (ich ekwiwalentu). Brak takiego przepisu prawa materialnego powoduje, że nie jest możliwe skuteczne dochodzenie równowartości (ekwiwalentu) utraconego prawa do nieodpłatnego nabycia akcji.

Nie ma natomiast przeszkód, aby po utracie prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, dochodzić odszkodowania tym spowodowanego na ogólnych zasadach prawa cywilnego. Podstawą takiego roszczenia mogłyby być przepisy dotyczące szkód wyrządzonych niewykonaniem (nienależytym wykonaniem) zobowiązania (art. 471 i następne KC) lub przepisy o czynach niedozwolonych (art. 415 i następne KC). W zależności od podstawy faktycznej, stanowiącej uzasadnienie roszczenia, a więc kwestii z czyjej winy i w jaki sposób doszło do wyrządzenia szkody, będzie określona osoba ewentualnie ponosząca odpowiedzialność (legitymowana biernie). Z ustawy i rozporządzenia wykonawczego wynikają bowiem w procesie zbywania akcji różnego rodzaju obowiązki, zarówno pracodawcy (byłego pracodawcy), jak i Ministra Skarbu Państwa. Pracodawca (były pracodawca) może przy tym działać zarówno w zakresie własnych obowiązków, jak i na zlecenie Ministra Skarbu. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę nie podziela poglądu wyrażonego w uzasadnieniu uchwały z dnia 6 lutego 1997 r., III ZP 14/96, aby obowiązki pracodawcy (byłego pracodawcy) dotyczące postępowania w przedmiocie nieodpłatnego zbywania akcji były elementem stosunku pracy. Wynika to przede wszystkim z tego, że akcje należą do Skarbu Państwa i wobec tego ewentualne roszczenia dotyczące ich zbycia mogą być tylko wobec tego podmiotu realizowane. Obowiązki pracodawcy (byłego pracodawcy) nie wchodzą tym samym do treści stosunku pracy i są szczególnymi obowiązkami nałożonymi przez ustawę (rozporządzenie wykonawcze). Podstawą ewentualnej odpowiedzialności wobec osoby uprawnionej, która utraciła uprawnienie do nieodpłatnego nabycia akcji nie mogą więc być przepisy art. 471 i następne KC. Podstawę tę może wobec pracodawcy (byłego pracodawcy) stanowić art. 415 KC, a wobec Skarbu Państwa art. 417 KC, przy czym dotyczyć to może wy-



rządzenia szkody zarówno przez Ministra Skarbu, jak i przez pracodawcę, działającego na jego zlecenie.

Roszczenie odszkodowawcze wobec pracodawcy (byłego pracodawcy) jest roszczeniem dochodzonym w sprawie związanej ze stosunkiem pracy (sprawa z zakresu prawa pracy w rozumieniu art. 476 § 1 pkt 1 KPC). Prawo do nieodpłatnego nabycia akcji jest w tej sytuacji niewątpliwie pochodne do istniejącego lub poprzedniego stosunku pracy. Tym samym, ewentualne roszczenie odszkodowawcze jest niewątpliwie przedmiotowo związane ze stosunkiem pracy. W przypadku pozwania pracodawcy istnieje też niewątpliwie związek podmiotowy ze stosunkiem pracy. Nie sprzeciwia się temu fakt, że jeżeli uprawnionymi będą rolnicy lub rybacy, to ich ewentualne roszczenia nie będą dochodzone w sprawach z zakresu prawa pracy. W tej sytuacji nie występuje bowiem stosunek pracy, bez istnienia którego roszczenie mogłoby powstać. Taka wykładnia bynajmniej nie jest pozbawiona racjonalności. Jeżeli bowiem uprawnienie do nabycia akcji (odszkodowania związanego z utratą tego prawa) jest skutkiem istnienia stosunku pracy, to jest to sprawa z zakresu prawa pracy. Jeżeli natomiast te roszczenia wynikają ze stosunku cywilnoprawnego, to jest to inna sprawa cywilna. Jest to racjonalne, skoro sporne okoliczności dotyczące tych roszczeń będą wymagały oceny różnych stosunków prawnych. Jeżeli więc dotyczą stosunku pracy, to uzasadnione jest rozpoznawanie ich w sprawie w odrębnym postępowaniu pracowniczym. Bardziej skomplikowana jest ocena charakteru ewentualnych roszczeń skierowanych przeciwko Skarbowi Państwa (o zbycie akcji czy odszkodowawczych). Element powiązania przedmiotowego tych roszczeń ze stosunkiem pracy jest oczywisty. Wątpliwości natomiast wzbudza istnienie powiązania podmiotowego, skoro Skarb Państwa nie jest i nigdy nie był pracodawcą w ścisłym tego słowa znaczeniu. Zważyć jednak należy, że uprawnienie do nieodpłatnego nabycia akcji jest wtórne do pozostawania w stosunku pracy z państwowym pracodawcą w szerokim tego słowa znaczeniu (pracodawca ekonomiczny, pośredni). Także więc przy tego typu roszczeniach występuje ściśle ich powiązanie (przedmiotowe i podmiotowe) ze stosunkiem pracy. Konkludując należy stwierdzić, że zarówno roszczenia o zbycie akcji (złożenie oświadczenia woli przez Skarb Państwa), jak i ewentualne roszczenia odszkodowawcze, wynikające z utraty tego prawa, skierowane przeciwko pracodawcy (byłemu pracodawcy), jak i przeciwko Skarbowi

Państwa, są roszczeniami związanymi ze stosunkiem pracy, a więc sprawa, w której są one dochodzone powinna być zakwalifikowana jako sprawa z zakresu prawa pracy.

Przechodząc do rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, że powód dochodził przeciwko byłemu pracodawcy roszczenia o równowartość utraconego prawa do nabycia nieodpłatnie akcji. Brak podstaw do uznania, że prawo to przekształciło się w prawo do ich równowartości oznacza, że powództwo powinno być rozpoznawane jako zmierzające do zasądzenia odszkodowania. Kwestia podnoszonego przez powoda "przywrócenie terminu" była bezprzedmiotowa (pomijając brak możliwości takiego przywrócenia) skoro nie dochodził on samego uprawnienia do nabycia akcji (złożenia oświadczenia woli przez Skarb Państwa). Ewentualną podstawą roszczenia było więc wyrządzenie powodowi szkody przez byłego pracodawcę. Sąd pierwszej instancji szczegółowo tę kwestię zbadał i poczynił w tym zakresie wszystkie niezbędne ustalenia. Powód zresztą nawet nie twierdził, aby były pracodawca w postępowaniu dotyczącym zbywania akcji dopuścić się jakichkolwiek zaniedbań. W tej sytuacji oczywiste jest, że strona pozwana nie wyrządziła powodowi ze swej winy szkody. W jej działaniu brak było bowiem zarówno elementu bezprawności, jak i winy w znaczeniu subiektywnym. Powód utracił uprawnienie do nabycia akcji wskutek własnych zaniedbań i braku podjęcia działań służących do zachowania i realizacji przysługującego mu uprawnienia. Wobec tego Sąd Rejonowy słusznie nie znalazł podstaw do uwzględnienia powództwa, a apelacja powoda podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 KPC.

=====